

Előfizetési árak:

Egész évre 10— K
Fél évre 5— K
Negyed évre 2:50 K

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik szerdán és szombaton.

BAJA

Kiadóhivatal

Kazal József könyvnyomdája, ahol előfizetések és hirdetések felvételnek. Telefon 45.

Szerkesztőség

Baja, Eötvös József-utca 2. szám. Telefon 116.

Felolvas szerkesztő és lapfőtájos: Meskó Zoltán.

NYILT LEVÉL

Erdős Lajos és Fodor Károly urakhoz, a „B. F. U.” szerkesztőihez.

A „Bajai Független Ujság” 168. számában „Első és utolsó válaszunk a „Bajá”-nak” című nyilatkozatában nagyhangon kijelenti a szerkesztőség, hogy lapom azon állítását, mely szerint a „B. F. U.”-ot a polgárság egyes rétegei tartják függetlenségi és 48-as párti lapnak, magára nézve sértőnek találja. Rosszakaratu és célzatos támadásnak minősíti a lapomban megjelent cikkemet és azt hozza fel okul arra, hogy a „Baja” ellens burkoltan személyem ellen is indokolatlan támadást intéz.

Röviden óhajtok ezuttal a homályban leledző cikkekre válaszolni.

Mindenekelőtt kijelentem azt, hogy nekem, ha szükség lesz rá, nem utolsó szavam fog megjelenni lapomban a B. F. U. politikai magatartásának igaz és meggyőződésemből eredő kritika tekintetében.

Nem tartom soha nobilis dolognak azt, hogy midőn az elvek harcáról van szó, akkor meg nem engedett eszközökkel, fegyverekkel lépjek a küzdelem porondjára.

A személyeskedés is távol van egész gondolkodás módomtól, amde, ha méltatlan támadás éri személyemet, akkor kész vagyok azt visszaverni olyan módon és eszközökkel, melyet uri izlésem, de nemes értelemben vett önérzetem reám parancsol.

Félre tehát a pókhálós politikával. Félre az olyan politikával, amely a meggyőződés harcában rejtett és talán egyesek titkos aspirációinak elérhetése céljából keztűs kézzel nyul mindahhoz, ami által nem az összérdek lesz jobban biztosítva.

A leckét, melyet a vidéki ujságrírás szokásairól adtak tisztelt uraim kategorikusan visszautasítom.

A multkori cikkemben megjelent állításaimmal nem gyanúsítottam, hanem jogos aggodalmaimnak adtam kifejezést akkor, midőn rámutattam arra, milyen érthetetlen, hogy egy magát ellenzéki organumnak tartó újság ahelyett, hogy a városi választások előtt az ellenzéki polgárságot a küzdelemre serkentené, a letargia súlyos betegségébe esik és megállapítja, hogy győzni a Belvárosban nem mi, hanem a munkapárt fog.

Tisztelt uraim, így hadvezér a katonáit még nem buzdította a győzelemre.

A fentiek szerint mindenki előtt világos, hogy aggályaim nem voltak indokolatlanok, mert ilyen lehangoló cikket egy olyan újság nem írhat, mely magát függetlenségi és 48-as pártinak tartja.

Én egész nyugodtan a bajai becsületés, önzetlen és meggyőződésemből függetlenségi és 48-as párti polgártársaim itéle-

tére bízom, hogy ebben az ügyben ki szolgálta jobban a függetlenségi és 48-as eszmék érdekeit; én-e, aki hiszek igazságunk győzelmében, vagy az a magát függetlenségi pártinak valló lap, amely letargikusan a belvárosi bukást állapítja meg jó előre és hozzá teszi, hogy ez felel meg a polgárságunk hangulatának és felfogásának.

Ez alkalommal újból a leghatározottabban kijelentem, illetve fenntartom, hogy a B. F. U.-ot nem tartom igazi függetlenségi és 48-as párti lapnak mindaddig, amíg a multkoriboz hasonló, szellemi megalkuvást nemcsak hogy ismerő, de úgy látszik kereső cikkek látnak napvilágot benne.

Százezerszer hangozthatják tisztelt uraim, hogy függetlenségi elvekért küzdenek, (azt óvatosan kerülik megírni, hogy függetlenségi és 48-as pártiak) amíg a küzdelem elől nagy óvatossággal kitérnek, amíg, mint a multkori cikkben is, a kishitűség, a megalkuvás katonái, addig Önökkel igaz függetlenségi ember nem azonosíthatja magát.

Végül még csak arra figyelmeztetem Önöket tisztelt uraim, hogy a függetlenségi mivoltukkal jobb, ha hallgatnak. Hisz felelős szerkesztőjek igen gyakran, többször, mint kellene, nyilvánosan kijelentette, hogy soha sem volt és most sem

függetlenségi párti, a másik ur pedig, nem is olyan nagyon régen, már félig-meddig leszerződött a munkapárti laphoz és csak a véletlen (t. i. a szerződés egy-két pontján) mulott a dolog, hogy most nem a munkapárt mellett írja hazafias cikkeit.

Beláthatják tehát tisztelt uraim, hogy a „peturbánoskodás” igen is indokolt Önökkel szemben.

Baja, 1913. okt. 25.

MESKÓ ZOLTÁN.

Szégyelheti

magát a bajai közönség, ismét megmutatta érthetetlen viselkedésével, hogy mennyit ér, hogy mennyire nem törődik semmivel. Gunyosan kellene felkacagnunk a tapasztaltakon, ha nem lenne olyan ridegen szomorú az eset. Huszonkétezer ember lakja ezt a várost, többé-kevésbé jómódúak, de nagyon sok köztük a gazdag. Iskoláink vannak, tanítóképző, gimnázium, polgári, ezekben tanárok, tanítók, tanítónők tanítanak. Vannak különféle intézményeink, intézeteink, casino, club, stb. És ennyi mindenféle emberből senki sem törődik a színházzal, sőt még a látogatását sem mutatja annak, hogy érdeklődik iránta. Egy husz tagu, lelkés gárda — kimondjuk nyíltan — éhezik Bácskaország egy poros falujában, a legsötétebb mucsán, mi közöttünk, városunkban. Huszonkétezer ember között ne találassék 100 ember, aki eljár naponta, az évnék 2 hetén keresztül színházba! Csak 100 ember, úgy véljük, hogy ennél sze-

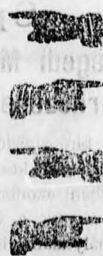
— Az állandóan melegítő —

METEOR

kályhák

a legjobb és leg-
tökéletesebbek!

Kevés fűtő-anyag, nagy fűtő-
ké-p-e-s-ség!

Minden fűtőanyagra és minden fűtési célra alkalmasak!
Kapható úgy egyszerűbb, mint díszesebb kivitelben!
Eddig 300.000 darab van forgalomban. Minden eredeti
„METEOR” kettős csillag védjeggyel van ellátva.
Óvakodjunk tehát az értéktelen utánzatoktól!

Eredeti „METEOR” kályhák Baján csakis:

DRESCHER GYULA

vaskereskedésében kapható.

rényebb kívánsággal elő nem állhatunk. És a példa megmutatta, hogy nincsen 100 ember, még néha 50 sem volt, aki eljött színházba.

Minek akar ez a város kulturpalotát, minek nyávg a színházért évtizedek óta, hiszen még egy 100 személyes termet sem tölte be a közönség. Mit csinálnak itt ebben a városban az emberek? Hol vannak? Sehol nem látni őket, mindig csak az á pár, lelkes műpártoló látható. Mit csinálnának a színházzal, a kulturpalotával, ki járna abba, hiszen nem kell ennek a közönségnek senki sem, él magában, csak magának. Tőle ugyan éhen halhat a színház, hívta ő, törődik ő vele? De nem mindig ilyen a közönség, megfigyeltük már, hogy akkor, amidőn valami előkelőség téved városunkba, a „lelkes” előkelőség is előszedi műpártoló maszkját, elmegy ide is, oda is, ugyankor eltér a szokástól, mert hat magas vendég van, illik mutatni, hogy „nézd, milyen nagyon érdeklődünk mi minden iránt.” — Multkor azonban későn értesült, hogy illenek a színházjárási kedvet mutatni, amikor itt volt gróf Festetich Andor színházi referens, alig voltak 30-an a színházban. Odafőn jól fog referálni majd alkalomadtán a gróf, ha majd arra kerül a beszéd, hogy hát milyen erre miféleképpen a közönség.

Ezt így lehetne folytatni; a végtelenségig uriditól a hideg közönyt, a nembánomságot, az egoizmust, ami itt van. Korbáccsal kellene talán kihajtani odújából az alvó közönséget.

A városatyák választása és a felekezeti béke.

Minap már szóvá tettük, hogy a városi törvényhatósági bizottság 21 tagjának mandátuma ez év végével lejár. Rámattunk arra, hogy a választópolgárságnak kötelessége s a maga jól felfogott érdeke is, hogy szókimondó, teljesen független emberek kerüljenek a közgyűlési terembe. Most még egy különös szempontra szeretnők felhívni a figyelmet.

Baja város története mutatja, hogy a város sorsa irányításában az összes politikai pártok lényegében mindig megegyeztek. A város szükségleteinek, a város elmaradottságának hangsúlyozásában teljes volt az összhang. Ha mindamellett évek hosszú sora óta mégis csak rák módjára haladunk, akkor ennek oka azon egyforma tunyaságban keresendő, mely minden pártot egyformán jellemez várospolitikai akciójában. A mi városi képviselőtestületünk sohasem tanusította a városi vezetőséggel szemben azt a fellépést és követelésben kitartó energiát, mely a valóságos megvalósításra ösztönöz, sohasem tette tanulmányát és érdeklődését tárgyává a városfejlesztő program egyes pontjait azzal a lelkiismeretes odaadással, mely az intézkedést is lelkesítette s szakértelemmel kezdeményező munkájában segítette volna.

Innen van, hogy nálunk az egész várospolitika a városigazgatásban merül ki. Hivatalos aktákat intézünk el — legtöbbször a sok restanciát — s ez belekerül körül 600 ezer koronába évenként.

Van azonban immel-ámmal cammogó várospolitikánkon vörösfonalként végighúzódó egy speciális jelenség, melyet aktív erők kitartással szítanak s melynek megnyilvánuló hatása a felekezeti iskolák elleni ádáz hájszában jelentkezik. Kezdődött ez a népiszkolák államosításával, folytatódott a kath. hitoktató segélyezése elleni akcióban, a hitközségektől megvonandó szubvenció ügyében s most legújabbban városunk két nagy hitközsége jeles iskolájának biztos hatálat célzó fölösleges állami polgári leányiskola forszírozásában. Az irány szereplőexponensei egyelőre mellékesek. A lappangó, de mozgató elvekre kell választópolgárságunk figyelmét felhívni. Izelőtől a sok közül itt van néhány:

„Mint a haladás kerékkötője, műveltségellenes minden egyház.” (Kelet 1910. 10. sz.)

„A vallásoktatás károsatással van a gyermekekre, mert a hitoktató gyűlöletre tanítja, egymás megvetésére ösztönzi a növendékeket.” (Kelet 1910. 17. sz.)

„A magyar szabadkőművészetet a néptünk művelését, azaz minden felekezeti kizárásával az iskolák államosítását. Az állami iskolák szabadabb mozgása tért nyit a tanítónak szabadkőműves tevékenységére.” (Kelet 910. 13. sz., 911. 5. sz.)

Már most, ha azt látjuk, hogy az értelmes megokolás leghalványabb jele nélkül az ilyen elvek, melyeknek exponensei városunk legtekintélyesebb helyeit elfoglalják, napról napra a legkiméletlenebb módon gáznak legszentebb jogainkban és érzelmeinkben: akkor igenis minden vallását szerető választópolgárnak, akármelyik felekezethez tartozzék is, kötelessége komolyan megfontolni kire adja szavazatát. A védekezés szükségessége ezen brutálisan agresszív támadásokkal szemben tetőpontra hágott. Nekünk feltétlenül olyan polgárokat kell beküldönnünk a városi közgyűlésbe, akiknek egyéni jellege biztosítékot nyújt, hogy minden vakmerő bántalmazónkat tiltakozásukkal ellensúlyozzák. Ha a polgárságot a B. F. U. ajánlataival szemben óvatosságra intjük, akkor tesszük ezt azért, mert e lap, amióta Valentin dr. tapintatos tolla nem irányítja, egy hatalomra törekvő s a fönti szellemben működő klikk szolgálatába szegődött.

Nekünk senki meggyőződése ellen nem lehet kifogásunk, de összetartással kell erőt gyűjtenünk, hogy a bennünket bántalmazókat lesújtassuk.

Színház.

Szombaton este a „Villámhárító” a Vígyszínház pompás bohóza ment kevés, de annál hálásabb közönség előtt. Sok taps, virág volt a jutalom és elismerés a kitűnő előadásért.

Vasárnap két előadás volt. Délután a „Kis lord”-ot nézte végig a fiatalság. A címszerepet Csomai Nusi kreálta bájosan, kedvesen. Este a „Benn az erdőn”, Garvai hatalmas színművét adták Virányi vendégfelléptével. A darab ment már nálunk a nyáron, de ilyen kvalitásban még nem ragyogtak szépségéi. Flóréát Arany Olga megrázó drámai erővel, a publikum szívébe markolóan kreálta. Nagyszerű volt.

Hétfőn a „Farkas” került színpadra Virányival. Ilyen művészi előadásban nem gyönyörködött még a közönség bajai színházban.

Kedden a „Testőr” Virányi Sándor művészi alakításában valósággal extázisba hozta a publikumot. Szűnni nem akaró taps, virág. Háromszornegyszer hívta a hálás publikum az egykori kedvencét a függöny elé.

Virányi Sándor, a Vígyszínház művésze eljött mihozzánk és magával hozta a színházi sikerek forró, égető tüzet. Három estén ragyogtatta finom, mély, igazi veleszületett, a nagyvárosi színházakban még inkább fejlesztett, csiszolt művészetét. A „Benn az erdőn”-ben Tarics-t kreálta, az ősbembert, az erőtől, tüztől, az újra éledő szerelem-től duzzadó paraszt-urat. Művészi, erős volt. A „Farkas” Szabó Gyurijában a legmerészebb katona, a leghidegebb diplomata, a legnagyobb művész és a legpimaszabb lakáj volt. A nagy skálát a legkönnyebb és legmélyebb művészetrel oldotta meg. A „Testőr” finomsága, a színesség szerelme, a szerető férj néma hiszékenysége, a legbájosabb jelenetekkel ajándékozta meg a végtelenül hálás publikumot. Gyöngék vagyunk mi arra, hogy művészetéhez méltó szavakat találjunk, kihozott bennünket nyugodtságunkból, gondolatban elkalandoztunk messzire, arra felé, ahol az igazi nagy művészek tanúznak. Szavakal ki nem fejezhető hálát érezzük Virányi Sándor művész iránt, hogy három estén át csillogtatta művészetét. Szívvel jövő köszönet érte.

Sport.

Szegedi MTE—Bajai SE mérkőzése 5:1 (2:0)

A bíró sipjelére a szegediek heves támadással kezdik a játékot. A 6-ik percben azonban már szabadrugást ítélt ellenük a bíró egyik játékosuk szabálytalan viselkedése miatt. Ezután a bajai csatársornak sikerült a szegediek kapuját megközelít. Pompás goalhelyzet kínálkozik a 8-ik és

10-ik percben, amely azonban kihasználatlanul marad. A 13-ik percben lövi az első goalt a bajai kapuba a szegediek ügyes centercsatára. Szeged azután Leves közdelembe kezd, de egyik játékosja offside-ba kerül.

Most jóideig a bajaiak térfelében unalmas játék folyik, míg azután a 30-ik percben Szeged újra goalhoz jut. A következő percben megismételt kísérletet a goallovésre a bajai kapus ügyesen megfűsíti. Sok taccs és szabadrugás teszi egyhangúvá a játékot, melyet a 45-ik percben az első corner fejez be.

A második félidő 3-ik percben 2-ik cornerrugás a bajai kapunál. Az 5-ik percben a bajaiak csatársorából hirtelen kiválik Nyiraty, ügyesen kicselezi az őt folyton támadó szegedi halfort és hátvédet s pompás lefutás után védtelen goalt lő a szegedi hálóba.

A szegediek elkeseredetten támadnak, a 13-ik perctől a 17-ik percig négyszer veszélyeztetik a bajai kaput, míg végre sikerül a harmadik goalt elérniök. Három perc múlva a mérkőzést vezető bíró határozottan téves ítélete miatt felháborodott bajai játékosok egyrésze elhagyja a pályát. Most már 8 ember veszi fel a küzdelmet a 11 szegedi ellen, aminek azután egyáltalán nem csodálható következménye a 31-ik és 43-ik percben elért negyedik és ötödik goal. A mérkőzés a 45-ik percben élenk bíróellenes tüntetéssel ér véget.

SALAMBO.

Hirek.

Ipari továbbképző tanfolyamok. A m. kir. technológiai Iparmúzeum városunkban a télszakmai szobafestő-, számtan- és építőipari tanfolyamokat fog szervezni. Ezen tanfolyamok december 1-én kezdődnek. Felkérjük a résztvenni szándékozó mester és segéd urakat, hogy a kibocsájtott iveken november 1-ig jelentkezzenek. A tanfolyamok vezetősége.

A gőgépkezelők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden november hó 16-án délelőtt 9 órakor a szegedi felső ipariszkolában fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellen a felszerelés a m. kir. iparfelügyelőhöz beküldendőik.

A „Bajai Sport Egylet” a múlt évben nagy sikerrel előadott „Áldozati bárány” szereplői közreműködésével az idén az „Arany kakas” című fővárosban 300 előadást elért kiváló bohózatot fogja a f. évi footballistaból keretében előadni.

Egy zsák szenet, amelynek értéke talán 1 korona, hatan loptak el a Margitta-szigeti armentesítő társulat hercegzsántói telepéről, átvitték Béregre, ott eladták. A társulat a tolvajokat és az orgazdát feljelentette a bajai bíróságnál.

Főmunkatárs:
Dr. POLLERMAN ARTHUR.
Segéd-serk.: FISCHEL FERENCZ

Uj szállítási vállalat.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy

Baján, Tóth Kálmán-utca 27. sz. alatt

szállítási vállalatot

létesítettem.

Elvállalok mindennemű vasuti és hajózási fuvarozást valamint butorszállítást és

egész költözködésekét
jutányos ár mellett.

Amidőn gyors és megbízható kiszolgálásról biztosítom a t. közönséget, egyben nagybecsű támogatását kérem és vagyok kiváló tisztelettel

Manhold-féle

szállítási vállalat

Baja, Tóth Kálmán-utca 27. szám.
Telefonszám 192.

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy mindennemű **horgolt, himzett, ugyszintén gobelin, smyrna, stb. kézimunkák elkészítését elvállalunk** és azt a legkényesebb izléseknek is megfelelőleg és a legjutányosabb áron készítjük el.

A n. é. hölgyközönség szíves pártfogását kerik tisztelettel

Spitzer Nővérek

Baja, Budapesti-út 57. szám.

Tyukszem, Excelsior

bőrkenyenyedés, szemölcs

HINTÓPOR

48 óra alatt eltűnik a „CANNABIN“ használata után. Úvegje 1 kor., postadíjjal 1.40 kor.

48 óra alatt elmulasztja

a kéz-, láb- és hónaljzizadást, 1 doboz 1 kor., postadíjjal 1.40 kor., 3 doboz bérmentve 3 kor.

Hizalásra legalkalmasabb 40% phosphorsavat tartalmazó

Takarmánymész,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hizalási súly érhető el. Alkalmazható azonfelül baromfi, borjúk, juhok, marhák, ökrök és lovaknál. 4³/₄ kiló ára, mely hónapokig elég 5 kor. 80 fillér utánvétellel bérmentve. — Utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett küldi:

Dr. FLESCHE „Korona“-gyógyszertára Győr 99.

Hirdetések
jutányos áron

felvételnek a

B A J A

kiadóhivatalában

Kazal József

könyvnyomdájában,

a Központi szállóval szemben.

Telefonszám 45.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy

úriszabó üzletemet

Mátyás király-tér 10-ik szám alá,

(járásbíróság átellenébe) helyeztem át.

Készítek elegáns férfi- és gyermek-ruhákat.

Javitást és vasalást elfogadok jutányos áron.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri tisztelettel

Babocsay Károly.

INGYEN, ráfizetés nélkül becsereél öreg, használt gramofonlemezeket ujakra **WAGNER** „Hangszerkirály“ Budapest, József-körút 15. szám.
Árjegyzék ingyen. Cimre ügyeljen.

Egy jó házból való fiu

t a n u l ó u l

azonnal

felvétetik

e lap kiadójánál.

Hegedüs József

épület- és butorasztalos
Baja, Rókus-utca 43.

ELFOGAD mindennemű ASZTALOSMUNKÁT a legjobb kivitelben.

KÉSZÍT tartós konyhabutorokat, előszoba mángorlókat raktáron tart. Minden e szakmába vágó munkákat elvállal

a legjutányosabb árban.

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a „Bajai Független Újság“, a „Bajai Hirlap“ és a „Baja“ kiadóhivatala közt az árverési hirdetmények, családi értesítések és felülfizetések hirdetési áraira nézve a következő megállapodás jött létre:

Ingó árverési hirdetmény . . .	8 K
Ingatlan árverési hirdetmény . . .	15 K
Csődihirdetmény	20 K
Eljegyzési hir	3 K
azzal a megjegyzéssel „minden külön értesítés helyett“	5 K
Házassági hir	3 K
Gyászjelentés a szövegben . . .	5 K
„ a hirdetések közt	3 K
Részvét köszönő nyilatkozat . .	3 K
Felülfizetések közlése soronként	20 fillér.

Tisztelettel
a Kiadóhivatal.

Glasz Lipót

épület-, műlakatos- és vizvezeték-szerelő műhelyét Flórián-utca 16-ik szám alá, saját házába helyezte.

Javitásokat azonnal és olcsón eszközöl.

Szivattyus kutak jókarban tartását évi kezelésre elvállalja.

Saját szabad. tábori ágyak!

Elvállal mindennemű diszes vasrácskapuk, üzleti vasredőnyök, sirrácok, ujonnan szabadalmazott fürdőszobák készítését
Költségvetéseket és rajzokat díjtalanul készít.

Felvétetik egy fiu

tanulóul

Káزال József könyvnyomdájában.

Minden izlésnek megfelelő
CSINOS DIVATOS

fényképeket

ugyszintén

fényképnagyításokat

KÉSZIT

Nesselroth Bernát fényképész

Baja, Szent István-tér II-ik szám.

(Fischer-ház.)

Papir- és írószer-kereskedés

■ KÖNYVNYOMDA ■

KAZAL JÓZSEF - BAJA

Telefon 45

Vörösmarty Mihály-utca 6

Telefon 45

Könyvnyomdai munkák készítése a legizlésesebb kivitelben. Ügyvédi és községi nyomtatványraktár

Hazai Általános Biztosító Részvény-Társaság.

A társaság elvállal biztosításokat

tűz- és jégkárok ellen (a villámcsapás által okozott tűzkárokat is megtéríti). A biztosítás egyéb ágazataiban is a közönség rendelkezésére áll. Díjtételei olcsók és előnyösek, kárait gyorsan és méltányosan rendezzi, ügyfeleinek érdekeit minden tekintetben megóvj.

Kötvénykiállító főugynökség: B A J A.

(Városi bérház.)

Fränkl Ignác
BAJA, Budapesti-ut 15.

Ajánlja dus raktárát elsőrendű

varró-, kötőgép-, kerékpárok- és grammofo-
nokból, valamint mindezek alkatrészeiből.

Javítások

szakszerű műhelyemben a legújtanysabban eszközölkötenek

➡ Kedvező fizetési feltételek! ➡